

POSTANOWIENIE

15 lipca 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Ewa Stefańska

na posiedzeniu niejawnym 15 lipca 2025 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa T. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K.
przeciwko Gminie J.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej T. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie
z 25 października 2024 r., I AGa 177/23,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

ag

UZASADNIENIE

Powód T. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w K. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 25 października 2024 r. w sprawie przeciwko Gminie J. o zapłatę.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Zgodnie z treścią art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: (1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne; (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów; (3) zachodzi

nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie.

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony – co należy podkreślić – wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie obejmuje zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego dotyczącego stawek stosowanych do rozliczeń stron po odstąpieniu od umowy; potrzebę wykładni przepisów w zakresie skutku *ex tunc* lub *ex nunc* oświadczenia o odstąpieniu złożonego na podstawie art. 635 k.c., a także oczywistą zasadność skargi kasacyjnej wyrażającą się w naruszeniu art. 455 k.c. poprzez przyjęcie, że dopiero doręczenie pozwu stanowiło skuteczne wezwanie do zapłaty.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia występowania w sprawie (zob. postanowienia SN:

z 28 listopada 2003 r., II CK 324/03; z 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05; z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07; z 26 września 2005 r., II PK 98/05, i z 10 maja 2019 r., I CSK 627/18).

Z kolei powołanie się na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania przepisu prawa, którego wykładnia budzi wątpliwości, określenia zakresu koniecznej wykładni, wykazania, że wątpliwości interpretacyjne mają poważny charakter i wymagają zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy, a jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (zob. postanowienia SN: z 15 października 2002 r. II CZ 102/02; z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07 i z 8 lipca 2008 r., I CSK 111/08).

Istotne zagadnienie prawne oraz potrzeba wykładni przepisów nie występują, jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w określonej kwestii, a nie zachodzi potrzeba jego zmiany. Odstąpienie od umowy przez zamawiającego kształtuje między stronami nowy stan prawny w ten sposób, że łącząca je umowa przestaje strony wiązać. Umowa wygasa ze skutkiem *ex tunc*, a w konsekwencji żadna z nich po wygaśnięciu umowy na skutek odstąpienia nie może dochodzić roszczeń przewidzianych w umowie. Strony mogą dochodzić wzajemnie roszczeń określonych w art. 494 k.c. Jednakże w razie umownego prawa odstąpienia strony mogą odmiennie określić skutki odstąpienia od umowy (zob. wyrok SN z 15 października 2021 r., II CSKP 97/21).

Wskazane przez skarżącego wątpliwości co do wykładni powołanych przez niego przepisów prawa są w istocie pytaniami o trafność stanowiska Sądu Apelacyjnego wyrażonego w związku z rozstrzygnięciem tej konkretnej sprawy i polemiką z tym stanowiskiem, związaną z zastosowaniem konkretnych przepisów prawa.

Jak przyjmuje się w utrwalonej judykaturze Sądu Najwyższego, oczywista zasadność skargi kasacyjnej oznacza, że dla przeciętnego prawnika podstawy

wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Zarzucane uchybienia muszą zatem mieć kwalifikowany charakter, odnosić się do konkretnych, powołanych przez skarżącego przepisów prawa i być dostrzegalne na pierwszy rzut oka (zob. postanowienia SN z 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156 i z 15 czerwca 2018 r., III CSK 38/18).

Bliższa analiza wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwalała przyjąć, aby skarga kasacyjna była – w przyjętym rozumieniu – oczywiście uzasadniona. Zgodnie z ustaleniami Sądu II instancji powód nie dopełnił formalności przewidzianych umową stron w celu uzyskania wynagrodzenia. Nie było podstaw do wystawienia faktury i wezwania do zapłaty, ponieważ protokół odbioru za roboty nie był poświadczony przez inspektorów nadzoru i zamawiającego, co było wymagane umową stron. Ponadto nie dołączono wymaganych oświadczeń podwykonawców. Skarżący w motywach wniosku zmierzał zatem w istocie do zakwestionowania ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia. Tymczasem postępowanie kasacyjne nie stanowi kolejnej odsłony sporu w zakresie oceny dowodów i prawidłowości ustaleń faktycznych, służy natomiast kontroli legalności zaskarżonego orzeczenia, przy związaniu Sądu Najwyższego jego podstawą faktyczną (art. 398¹³ § 1 k.p.c.). Czyni to niedopuszczalną polemikę z ustaleniami, które stanowiły podłoże zaskarżonego rozstrzygnięcia (por. art. 398³ § 3 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

(M.T.)

[r.g.]